EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 28.2.2019
COM(2019) 113 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

tööjõukuluindeksit käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 450/2003 rakendamise kohta

1. SISSEJUHATUS

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. veebruari 2003. aasta määruses (EÜ) nr 450/2003 tööjõukuluindeksi kohta[1] on kehtestatud liikmesriikidele ühine raamistik võrreldavate indeksite koostamiseks ja komisjonile edastamiseks.

Tööjõukuluindeks mõõdab kvartalipõhiseid muutusi tööandjate kantavas tööjõu kogukulus tunni kohta. See võimaldab jälgida tööjõust kui tootmistegurist tuleneva kulusurve arengut. Tööjõukuluindeks kuulub euronäitajate rühma, mis annab teavet euroala majandusarengu kohta. Komisjon (Eurostat) avaldab oma veebisaidil[2] tööjõu tunnikulu indeksi kohta kord kvartalis pressiteate, mis sisaldab täielikke andmeid, mis on jaotatud majandustegevusalade ja tööjõukulu komponentide (palga- ja muude kulude) kaupa. Veebisaidil esitatakse ka kvartali- ja aastapõhine kasvumäär.

Määruse (EÜ) nr 450/2003 artikli 13 kohaselt peab komisjon iga kahe aasta järel esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande. Kuna eelmistes aruannetes analüüsiti tagasiulatuvaid andmeid, keskendutakse käesolevas aruandes hiljem esitatud tööjõukuluindeksi andmete kvaliteedile. Aruandes analüüsitakse tööjõukuluindeksi andmeid, mis on komisjonile esitatud 2016. aasta III kvartalist kuni 2018. aasta I kvartalini kestnud vaatlusperioodi kohta.

Juulis 2003 võttis komisjon vastu määruse (EÜ) nr 1216/2003,[3] milles on üksikasjalikumalt sätestatud menetlused, mida liikmesriigid peavad järgima, kui nad saadavad komisjonile oma tööjõukuluindeksid, samuti tööpäevade arvu järgi tehtavad ja hooajalised korrektsioonid ning riiklike kvaliteediaruannete sisu.

Märtsis 2007 võttis komisjon vastu määruse (EÜ) nr 224/2007,[4] millega muudeti määrust (EÜ) nr 1216/2003 ja laiendati tööjõukuluindeksi kohaldamisala NACE Rev. 1 klassifikaatori L, M, N ja O jagudes nimetatud majanduse tegevusaladele. Kõnealused jaod hõlmavad peamiselt turuväliseid teenuseid, mille dünaamika võib erineda turuteenuste omadest.

Augustis 2007 võttis komisjon vastu määruse (EÜ) nr 973/2007,[5] millega muudeti teatavaid määrusi, mis käsitlevad konkreetseid statistikavaldkondi, sealhulgas tööjõukuluindeksit, et rakendada majanduse tegevusalade statistilist klassifikaatorit NACE Rev. 2.

Määruse (EÜ) nr 1216/2003 I lisas on kindlaks määratud järgmised kriteeriumid tööjõukuluindeksi kvaliteedi hindamiseks: andmete asjakohasus, täpsus, õigeaegsus,

---

1 ELT L 69, 13.3.2003, lk 1.

2 Kord kvartalis koostatav pressiteade avaldatakse andmete avaldamise kalendris kindlaks määratud kuupäevadel; kalender ja pressiteade on kättesaadavad Eurostati veebisaidil inglise, prantsuse ja saksa keeles (http://ec.europa.eu/eurostat).

3 Komisjoni 7. juuli 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1216/2003, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 450/2003 tööjõukuluindeksi kohta (ELT L 169, 8.7.2003, lk 37).

4 Komisjoni 1. märtsi 2007. aasta määrus (EÜ) nr 224/2007, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1216/2003 tööjõukuluindeksiga kaetava majandustegevuse osas (ELT L 64, 2.3.2007, lk 23).

5 Komisjoni 20. augusti 2007. aasta määrus (EÜ) nr 973/2007, millega muudetakse teatavaid EÜ määrusi, mis käsitlevad konkreetseid statistikavaldkondi, et rakendada majandustegevusalade statistilist klassifikaatorit NACE Revision 2 (ELT L 216, 21.8.2007, lk 10).

kättesaadavus ja selgus, võrreldavus, sidusus ja täielikkus. Kättesaadavust ja selgust peetakse rahuldavaks, nagu see oli juba eelmises aruandes[6]. Seepärast keskendutakse käesolevas dokumendis asjakohasusele, täielikkusele, täpsusele, õigeaegsusele, võrreldavusele ja sidususele.

2. ÜLDISED EDUSAMMUD PÄRAST VIIMAST ARUANNET

Pärast viimase aruande avaldamist ei ole seadusandlikke muudatusi tehtud.

2.1 Täiustatud standardid andmete kogumiseks

Liikmesriikidega on testitud ja andmete kogumisel rakendatud statistiliste andmete ja metaandmete vahetuse standardi (SDMX)[7] andmestruktuuride uut versiooni. Selles kasutatakse rahvusvaheliselt kokku lepitud koodiloendeid, mis on Internetis kättesaadavad asjaomase registri kaudu[8]. Samuti võimaldab see koguda uusi vabatahtlikke muutujaid, nagu kvartali tööjõukulud ja kvartalis töötatud tundide arv. Samu SDMX-andmestruktuure on rakendatud tööjõukuluindeksi andmete edastamiseks Euroopa Keskpangale (EKP).

Tänu SDMXi standardimisele on võetud kasutusele uus automaatne valideerimisvahend (STRUVAL), mis teavitab liikmesriike mis tahes IT-probleemist, mis on avastatud nende tööjõukuluindeksi edastamise käigus.

Need algatused on aidanud lihtsustada andmete kogumist ja vähendada veaohtu, mis on tingitud valedest koodidest.

2.2 IT-programmide ümberkorraldamine

Tööjõukuluindeksi andmete valideerimiseks, koondamiseks ja levitamiseks kasutatavad programmid on täielikult ümber korraldatud, mis võimaldab:

- viia asutusesisesed koodiloendid vastavusse SDMX-standarditega;
- tagada koondandmete ja nende komponentide sidususe – palga- ja muude kulude ahelindeksid teisendatakse alusandmeteks, liidetakse omavahel kokku ja nende summa teisendatakse uuesti vaatlusaasta järgi ahelindeksiks (kaudne meetod);
- ajakohastada Euroopa koondandmete loetelu;
- levitada uusi näitajaid.

2.3 Tööjõu tunnikulu tase

Alates aprillist 2016 on komisjon igal aastal avaldanud NACE Rev. 2 alusel jaotatud aastase tööjõu tunnikulu hinnangu. Hinnangud põhinevad tööjõukulude tasemel ja tööjõukuluindeksi arengul ning koostatakse kolm kuud pärast vaatlusperioodi lõppu. Need katavad kõik NACE Rev. 2 jaod peale jao L „Kinnisvaraalane tegevus“. Uute SDMX-andmestruktuuride abil

[6] COM(2017) 71.
[7] http://sdmx.org/ (kättesaadav ainult inglise keeles)
[8] https://webgate.ec.europa.eu/sdmxregistry/ (kättesaadav ainult inglise keeles)

võivad liikmesriigid, kes on otsustanud edastada Eurostati hinnangute asemel oma riiklikud andmed, koguda aastase tööjõukulu taseme kohta andmeid selle standardi alusel.

3. ANDMETE KVALITEET

3.1 Asjakohasus

Tööjõu tunnikulu muutuse näitaja on oluline lühikese ja keskpika perioodi majandussuundumuste analüüsimisel. Komisjon ja EKP kasutavad seda indeksit, mis näitab tööjõukulu lühiajalisi muutusi, tööturu arengust tingitud võimaliku inflatsioonisurve hindamiseks. Indeks tuleb arvutada iga liikmesriigi, kogu Euroopa Liidu (EL) ja euroala kohta võimalikult kiiresti pärast andmete kättesaamist. Tööjõukuluindeks on oluline ka palgaläbirääkimistes osalevate sotsiaalpartnerite jaoks ning komisjon kasutab seda tööjõukulude lühiajalise arengu jälgimiseks. See on üks peamisi Euroopa majandusnäitajaid[9].

Kasutajad soovivad jätkuvalt teavet tööjõukulude kvartalimuutuse kohta, mida mõõdetakse tööjõukuluindeksi alusel, kuid üha enam huvitab neid ka tööjõukulude absoluutväärtus (eurodes tunni kohta). Iga aasta aprillis avaldab Eurostat eurodes ja omavääringus tööjõu tunnikulu hinnangu, mis on jaotatud NACE Rev. 2 alusel. Lisaks on ta hakanud levitama andmeid selle kohta, kui suur on tööjõu tunnikulu aastane kasvumäär ja muu kui palgaga seotud kulude osakaal tööjõu kogukulus[10].

Komisjon on saanud positiivset tagasisidet nende hinnanguliste andmete avaldamise kohta ning jätkab aasta tööjõukulude avaldamist NACE Rev. 2 järgi jaotatuna.

3.2 Täielikkus

Üldiselt on tööjõukuluindeksi kättesaadavus ja kvaliteet veelgi paranenud. Eurostat on saanud kõikidelt liikmesriikidelt tööpäevade arvuga ja hooajaliselt korrigeeritud andmed. Kõik peale Taani ja Rootsi (kellele tehti erand[11]) esitasid ka hooajaliselt korrigeerimata andmed.

Mis puudutab muid Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) riike,[12] siis Island saatis vaatlusperioodi kahe kvartali (2017. aasta II kvartali ja 2018. aasta I kvartali) tööjõukuluindeksi ja 2017. aasta tööjõukulu kaalud ning Norra kõigi seitsme asjaomase kvartali andmed.

Šveits teatas komisjonile (Eurostat), et ta on otsustanud, et ei kogu tööjõukuluindeksi kvartaliandmeid.

---

9 Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Eurotsooni statistika ja näitajate paremate metoodikate suunas“ (KOM(2002) 661).

10 Eurobase'i andmekogum *lc_lci_lev* inglise, prantsuse ja saksa keeles (http://ec.europa.eu/eurostat/data/database)

11 Määruse (EÜ) nr 1216/2003 kohaselt ei ole Taani, Saksamaa, Prantsusmaa ega Rootsi kohustatud esitama hooajaliselt korrigeerimata andmeid.

12 Nõukogu määrust (EÜ) nr 450/2003 ei kohaldata Liechtensteini suhtes.

Ehkki hooajaliselt korrigeeritud andmete katvus on paranenud, otsustati pärast andmete kvaliteedi ja kasutajate vajaduste hoolikat analüüsimist jätkata tööpäevade arvuga korrigeeritud andmete esitamist põhinäitajatena. Kõik andmed, sealhulgas hooajaliselt korrigeeritud hinnangud, on kättesaadavad Eurostati andmebaasi asjaomasel lehel, tagades seega selguse ja sidususe muu hinnastatistikaga (nt ühtlustatud tarbijahinnaindeks)[13].

Kõik liikmesriigid esitasid riiklikud kvaliteediaruanded 2016. aasta kohta. Need on valideeritud ja Eurostati veebisaidil üldsusele kättesaadavaks tehtud[14].

3.3 Õigeaegsus

Liikmesriikide õigeaegsus andmete esitamisel komisjonile on pärast eelmise aruande esitamist paranenud, sest Kreeka edastas andmed õigel ajal, samal ajal kui Horvaatia hilines kogu vaatlusperioodi jooksul andmete edastamisel maksimaalselt 1 päevaga.

Norra edastas tööjõukuluindeksi andmed õigel ajal, nagu ka Island (kahe kõnealuse kvartali kohta).

3.4 Täpsus

Tööjõukuluindeks põhineb mitmel muutujal (nt tööjõukulu ja töötunnid), mis võidakse saada eri allikatest. See tähendab, et igal ajal võib tulla ette korrektsioone, mis võivad puudutada viimast kvartalit, mitut kvartalit või kogu aastat. Kui andmete korrigeerimine puudutab kogu vaatlusaastat, tuleb korrigeerida kogu andmerida.

Alates 2016. aasta I kvartalist on ELi põhinäitajat[15] (aastane kasvumäär) kahel korral korrigeeritud rohkem kui 0,2 protsendipunkti võrra (ülespoole) (vt joonis 1). See oli tingitud olulistest muudatustest märtsis 2018 edastatud Ühendkuningriigi andmetes. Sel ajal hakkas Ühendkuningriik andmeridasid rohkem tööpäevade arvu järgi korrigeerima, mis mõjutas B–S jagude koondandmeid, mida tuli seetõttu oluliselt korrigeerida. Vaid kahes teises riigis (Saksamaa ja Madalmaad) tehti märkimisväärseid korrektsioone ja need olid nõuetekohaselt dokumenteeritud.

[13] http://ec.europa.eu/eurostat (kättesaadav ainult inglise keeles)
[14] http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/lci_esqrs.htm (kättesaadav ainult inglise keeles)
[15] EL 27 kuni 2013. aasta II kvartal (kaasa arvatud); sellest ajast alates EL 28.

Joonis 1. Algsete ja 2018. aasta I kvartalis avaldatud andmete vaheline muutus protsendipunktides (EL 28 NACE Rev. 2 B–S jagude koondnäitaja)

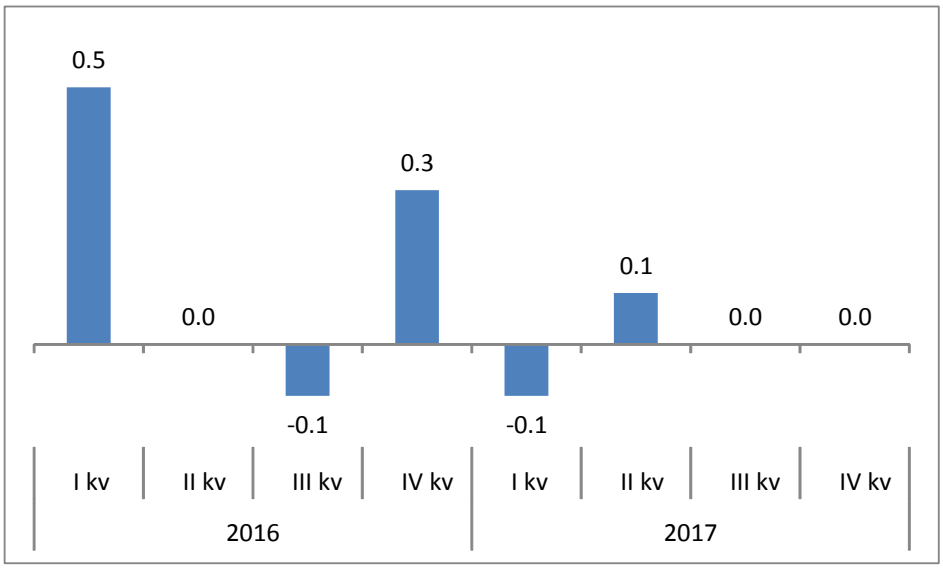

Pärast eelmise aruande esitamist ei ole Kreeka tööjõukuluindeksi andmeid oluliselt korrigeeritud, sest ELSTATi ja komisjoni (Eurostat) koostöö tulemusena on riigi tööjõukuluindeksi metoodika paranenud.

3.5 Võrreldavus

Tööjõukuluindeksit käsitlevates õigusaktides sätestatud üksikasjalikud ühised määratlused ja metoodika tagavad eri riikide andmete võrreldavuse. Liikmesriigid toetuvad ELi nõuete täitmisel riigi tasandil kättesaadavatele andmeallikatele. Enamik riike kasutab uuringuid või kombineerib uuringuid haldusandmetega; kaks neist toetuvad üksnes haldusallikatele.

Selleks et aja jooksul avaldatud tööjõukuluindeksi andmeid saaks omavahel võrrelda, on kasulik need tööpäevade arvuga ja hooajaliselt korrigeerida. Põhinäitajate korrigeerimiseks tööpäevade arvuga ja hooajaliselt võrreldakse kahe järjestikuse aasta samu kvartaleid.

Vastavalt määruse (EÜ) nr 1216/2003 artiklile 1 tuleb tööjõukuluindeksi andmed esitada hooajaliselt korrigeerimata kujul, tööpäevade arvuga korrigeeritud kujul ning hooajaliselt ja tööpäevade arvuga korrigeeritud kujul.

Määruses (EÜ) No 450/2003 ei ole üksikasjalikult sätestatud, kas tööpäevade arvu järgi tehtavad ja hooajalised korrektsioonid tuleb teha otsese või kaudse meetodiga. Kaudse meetodi puhul korrigeeritakse põhiandmeridasid ja seejärel tuletatakse nendest kõrgema taseme koondandmed. Otsese meetodi puhul korrigeeritakse iga andmerida, sealhulgas kõrgema taseme koondandmeid, eraldi.

Tööjõukuluindeksi puhul soovitab Eurostat kasutada kaudset meetodit, et vältida erinevusi tööjõu kogukulu ja selle komponentide summa vahel. Sellised erinevused torkavad

kasutajatele kergesti silma ja võivad tekitada kahtlusi tööjõukuluindeksi üldise kvaliteedi suhtes.

Eurostat lähtub uute IT-programmide (vt punkt 2.2) puhul põhimõttest, et koondnäitaja ja selle komponentide summa vaheline erinevus, mis on (pärast ümardamist) 0,1 protsendipunkti või suurem, tuvastatakse automaatselt ning sellest teatatakse valideerimisaruandes asjaomast riiki. Sel juhul arvutatakse tööjõukuluindeksi koondnäitaja palga ja muude komponentide põhjal ümber (kaudne meetod).

Seega kasutatakse indeksite arvutamiseks kõigi liikmesriikide puhul ühtlustatud meetodit, et tagada suurem võrreldavus.

3.6 Sidusus rahvamajanduse arvepidamise näitajatega

Üks jätkuvalt tähelepanu all olev valdkond on tööjõukuluindeksi sidusus muu tööjõukulustatistikaga, eelkõige riiklike kvartaliaruannete andmetega.

Iga-aastase kvaliteediaruande jaoks palutakse liikmesriikidel võrrelda tööjõukuluindeksi kasvumäära töötaja tunnitasu omaga rahvamajanduse arvepidamises (ESA 2010 määratlus[16]). Ei saa muidugi eeldada, et arvud oleksid täpselt samad. Isegi olukorras, kus kasutatakse peaaegu identseid tööjõukulu määratlusi, võivad statistilised töötlusviisid ja andmeallikad erineda. Mõlemal juhul on väga raske koguda andmeid töötundide kohta. Metoodilistest erinevustest hoolimata on kasulik analüüsida kahe andmekogumi vaheliste erinevuste ulatust. Kui need ületavad teatava künnise, võib see ühe või teise andmekogumi puhul osutada kvaliteediprobleemidele.

Eurostat hindas iga liikmesriigi NACE Rev. 2 B–S jagude koondandmete kvaliteeti. Hindamise käigus kasutati hooajaliselt korrigeerimata tööjõukuluindeksi andmeid, v.a Taani ja Rootsi puhul, kelle kohta olid kättesaadavad tööpäevade arvu järgi korrigeeritud andmed. Tööjõukuluindeksi aastase kasvumäära mediaanväärtust võrreldi töötajate tunnitasu kasvuga 10 kvartali jooksul. Rohkem kui 1 protsendipunkti suuruse erinevuse korral peeti vajalikuks täiendavat analüüsi. See puudutas Horvaatiat (5,1 protsendipunkti), Kreekat (2,2 protsendipunkti), Rumeeniat (2,1 protsendipunkti), Iirimaad (1,4 protsendipunkti), Maltat (1,2 protsendipunkti) ja Sloveeniat (1,1 protsendipunkti) (vt joonis 2).

Nende liikmesriikidega jätkatakse nimetatud analüüsi alusel tööd, eelkõige töötundide andmete osas.

[16] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 549/2013 Euroopa Liidus kasutatava Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi kohta (ELT L 174, 26.6.2013, lk 1).

Joonis 2. Tööjõukuluindeksi ja (rahvamajapidamise arvestuse põhise) töötajate tunnitasu aastase kasvumäära mediaanväärtuse võrdlus (vaatlusperiood 2015. aasta IV kvartal kuni 2018. aasta I kvartal)*

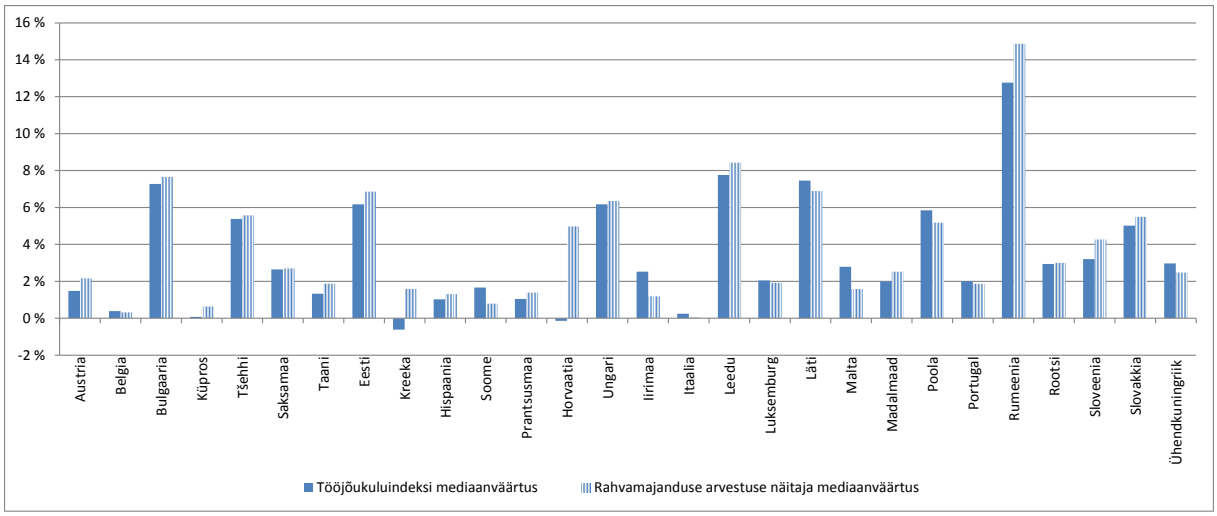

* Belgia ja Iirimaa puhul 2015. aasta IV kvartal kuni 2017. aasta IV kvartal. 2018. aasta I kvartali andmed ei olnud aruande koostamise ajal kättesaadavad.

Lisaks mediaanväärtusele võrreldi volatiilsuse hindamiseks tööjõukuluindeksi ja rahvamajapidamise arvestuse näitaja aastase kasvumäära standardhälvet. Tööjõukuluindeksi andmerea standardhälve oli rahvamajapidamise arvestuse näitaja standardhälbest üle 2 protsendipunkti kõrgem ainult Rootsis, kus see oli vastavalt 2,8 % ja 0,6 %. Rootsi uurib selle erinevuse põhjuseid ja teatab Eurostatile oma järeldustest.

4. JÄRELDUSED

Üldiselt on liikmesriikide tööjõukuluindeksite ja ELi koondandmete kvaliteet võrreldes eelmise aruandega, mis on 2017. aastast, jätkuvalt paranenud, eriti liikmesriikide andmeesituse õigeaegsuse puhul, mis on nüüdseks peaaegu täielikult rahuldav.

Liikmesriikide kvaliteediaruandeid on töödeldud IT-vahendi (European Statistical System Metadata Handler) viimase versiooni abil ja need on tehtud kättesaadavaks kõigile kasutajatele.

SDMX-standardite kasutamist on laiendatud ja käsil on SDMX-vormingu uusimate täienduste rakendamine. IT-programmide täielik ümberkorraldamine on võimaldanud:

- ✓ parandada andmekogumisahela usaldusväärsust;
- ✓ tagada, et koondnäitajad ja nende komponendid oleksid omavahel kooskõlas;
- ✓ luua uusi näitajaid, nagu aastane kasvumäär ja muu kui palgaga seotud kulude osakaal.

2017. aastal hakkas komisjon (Eurostat) avaldama aastase tööjõu tunnikulu kohta NACE Rev. 2 jagude kaupa hinnangulisi andmeid, mis põhinesid tööjõukulude uuringul ja tööjõukuluindeksi suundumustel. See on saanud kasutajatelt positiivset tagasisidet, kusjuures

mõned kasutajad jälgivad nende andmete abil palkade arengut Euroopas ja nende mõju majanduslikule lähenemisele.

Komisjon jälgib edastatud andmete ja muude riiklike dokumentide, sealhulgas kvaliteediaruannete põhjal ka edaspidi regulaarselt nõuete täitmist ja andmekvaliteeti. Kui edusammud on vähesed või puuduvad üldse, teeb ta tihedat koostööd pädevate riiklike statistikaasutustega.